

i Oktober 1889 ikke have faaet Omsætningsstatistikken for 1888. Vi modtog for 14 Dage siden et Hefte af „Statistiske Meddelelser“, hvoraf man ser, at i andre Henseender er man endnu meget længere tilbage. Vi se, at Statistiken over Høsten i Danmark have vi faaet meddelt i dette Hefte for 1886 og 1887, men Høsten i 1888, som baade er bragt i Hus og fortæret og gjort i Penge forlængst, have vi endnu ikke faaet nogen Meddelelse om i Oktober 1889. Vi se ogsaa i det samme Hefte en meget udførlig og i mange Henseender interessant Sammenstilling af Kongeriget Danmarks Sparekasser i Aarene fra 1ste April 1881 til 31te Marts 1886, men det vil jo ses, at denne Oversigtsafflutning ligger allerede 3½ Aar tilbage i Tiden. Dette hele Spørgsmaal var under Omtale, endogsaa meget grundig og udførlig Omtale, paa det sidste i Fjor her i København afholdte nationaløkonomiske Møde, og fra alle Sider blev Ledelsen af „Statistisk Bureau“ undergivet en vel i Formen særdeles elstværdig, men i Realiteten aldeles knusende Kritik fra de danske og fremmede Saagkyndige. Jeg har ikke kunnet undlade at henlede Opmærksomheden paa dette Punkt, og jeg tror, at naar man virkelig vil opnaa de Resultater, som vi fra alle Sider ønske opnaaede, og hvis Opnaaelse Ingen i høiere Grad end jeg kan lægge Vægt paa, vil det ikke være tilstrækkeligt at oprette en Række nye Embeder og fastsætte en Del høiere Lønninger, men der udræves to Ting til: en Plan, en bestemt Plan forelagt, og som rettest bør i sine Grundtræk optages i selve Loven, og der udræves ogsaa Personer, navnlig til Ledelse og særlig til Overledelsen af „Statistisk Bureau“, som ville være i Stand til, og som man kan have Tillid til ere i Stand til, at gennemføre en saadan Plan.

Gad: Da jeg maa sige, at det Forslag, der her foreligger, i det Hele taget er modtaget med en saadan Velvilje, at det tør haabes, at det ogsaa paa sin videre Gang vil kunne fremmes, skal jeg paa dette Standpunkt af Sagen ikke gaa meget dybt ind paa den, men kun tillade mig nogle enkelte væsentlige berigtigende Bemærkninger til de faldne Udtalelser. — Det ærede Medlem, der først udtalte sig (H. Jensen) sagde, at han kunde have ønsket, at Lovforslagets Titel havde været noget anderledes, saa at den i Stedet for at hedde som det gjør: Forslag til Lov om Ordning af det statistiske Bureau, var kommen til at hedde Forslag til Lov om Udvidelse af det statistiske Bureau. Jeg skal i saa Henseende blot minde om, at det

er den sædvanlige Form i vor Lovgivning. Da saaledes Hærens Organisation blev omordnet, hed den paagjældende Lov: Lov om Ordning af Hæren, og saaledes vil man kunne gjenneaa alle de forskjellige Institutioner, som til forskjellige Tider have været for her i Rigsdagen; formelt have Lovforslagene altid haft en saadan Titel. Men forøvrigt står jeg ikke at udtale, at hvis der er nogen Institution, hvor det var berettiget at sætte en Titel som denne, naar man ser hen til Fortiden, er det netop statistisk Bureau. Jeg for mit Vedkommende kan ikke erkende, at der hidtil har været nogen som helst Ordning af „Statistisk Bureau“, jeg for mit Vedkommende maa udtale, at det statistiske Bureau's Organisation faktisk endnu staar paa samme Standpunkt, ja snarere endog er gaaet tilbage end frem, siden Bureauet første Gang blev indrettet, ikke i 1870 men i 1850. Da var dets Opgave egentlig kun en dobbelt, nemlig at foretage Folketællinger i Landet og dernæst at bearbejde de af Toldvæsenet afgivne Meddelelser om Ind- og Udførsel her i Landet, og paa det Grundlag blev der oprettet et Kontor, der med uvæsentlige Forandringer til forskjellige Tider bestaar den Dag i Dag, men har ubdvidet Behandlingen af statistiske Emner, og, som ærede Herrer ville vide af de statistiske Skrifter, som til forskjellige Tider ere meddelte Dem, optaget mange andre Arbejder til Behandling. Saa snart der nu skal være Tale om, at Bureauet skal gaa videre, er det nødvendigt, at det bliver ordnet paa en saadan Maade, at der dog er Kræfter til at udføre det Arbejde, der skal udføres. Jeg skal nu, fordi den sociale Statistik saa stærkt har været omtalt, bemærke, at jeg skønner ikke, at det egentlig er muligt paa bestemtere Maade, end sket er i de af Finansministeren fremlagte Motiver til dette Lovforslag, at slaa fast, at den sociale Statistik ogsaa skal optages blandt de Opgaver, som Bureauet skal overtage. Men det vil være umuligt for ærede Herrer i et Lovforslag at udtrykke alle de forskjellige Opgaver vedrørende den sociale Statistik, som der kan blive Tale om saaledes efterhaanden at optage og bearbejde. Der er nævnt her i Dag forskellige Opgaver, som henhøre under den sociale Statistik, særlig f. Ex. om Lønningsforhold. Spørgsmaalet om, hvorledes de forskellige Samfundsklasser fordele sig med Hensyn til Alder og Køn, hvorledes Dødeligheden maaske er forskjellig i de forskellige Samfundsklasser o. s. v. altsaa en Mængde Opgaver, som kunne og maa falde ind under Begrebet social Statistik. — Naar og hvorvidt